

YLEISTÄ

Vuosi 2017 oli ensimmäinen kokonainen kalenterivuosi organisaatio 2016-uudistuksen jälkeen. Uudistetun organisaation toimintakykyisyys vaikuttaa melko toimivalta. Huolimatta kokonaissuoritteiden (1.308.891) kasvusta vuoden 2016 (1.294.274) kokonaissuoritteisiin verrattuna palvelutaso ei laskenut. Lohjalaisten liikuntapalveluita pystyttiin edelleenkin monipuolistamaan ja liikuntaolosuhteidenkin voidaan katsoa vuoden 2017 aikana kehittyneen. Yhtiössä loppuvuonna teetettyjen työhyvinvointikyselyjen tulokset myös osoittavat, että organisaatiomuutoksiin on sopeuduttu jo melko hyvin.

Liikuntakeskuksen henkilöstö uusiutui merkittävästi vuoden 2017 aikana. Ansiokkaat työurat Lohjan Liikuntakeskuksessa tehneet pitkäaikaiset työntekijämme liikuntasihteeri *Sinikka Pohjala* ja hallintosihteeri *Sisko Rantakoski* siirtyivät eläkkeelle. Heidän tilalleen rekrytoidut liikuntakoordinaattori *Toni Ojala* ja johdon assistentti *Johanna Repola* ovat tuoneet uutta osaamista ja positiivista henkeä organisaatioomme.

Kevään 2017 kunnallisvaalitulosten perusteella muodostettu uusi hallitus aloitti työskentelynsä syyskuussa. Hallituksen kokoonpanossa on poikkeuksellisen paljon kaupunginvaltuutettuja, joka luonnollisesti luo aikaisempaa paremmat edellytykset tiedonkululle päätöksentekoketjun sisällä.

Lohjan kaupungin organisaatiouudistuksen myötä Liikuntakeskus siirtyi *Elinvoima*-toimialan alle. Liikunnan arvostus kaupunkiorganisaatiossa onkin kohonnut ja yhteistyö eri tulos- ja palvelualueiden välillä on selkeästi tehostunut aikaisempaan verrattuna.

Vuoden 2017 aikana kaksi suurta liikuntapaikkahanketta edistyi merkittävästi. Tennarin liikuntapuiston tarveselvitys hyväksyttiin alkuvuonna ja suunnittelutyö jatkui hankesuunnittelutyöllä yhdessä Lohjan kaupungin kanssa. Kesällä Lohjalle myönnetyt ”Asuntomessut 2021” antoivat luonnollisestikin lisävauhtia Tennarin hankkeelle. Kaupunginhallitus nimesi Neidonkeitaan perusparannus- ja laajennustyötä selvittämään työryhmän. Työryhmän tavoitteena on tehdä Neidonkeitaan tulevaisuudesta tarveselvitys. Tarveselvityksen on määrä valmistua alkuvuonna 2018. Molempien isojen hankkeiden uhkakuvina vähäisten investointimäärärahojen lisäksi on myös resurssipula kaupungin rakennuttamispuolella.

TALOUS

Konserniavustus

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n vuonna 2017 Lohjan kaupungilta saama konserniavustus 3.771.287 €. Vuonna 2016 konserniavustuksen suuruus oli 3.742.633 €. Konserniavustus siis nousi 28.654 € (+0,8 %).

Liikevaihto

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n liikevaihto vuonna 2017 oli 1.609.420 €. Nousua vuoden 2016 liikevaihtoon (1.587.772 €) oli 21.648€ eli +1,4%.

Toimintakulut

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimintakulut vuonna 2017 olivat 5.465.982 €. Vuoden 2016 toimintakuluihin 5.703.128 € verrattuna säästöä kertyi siis 237.146 €, joka prosentuaalisesti on 4,2 %. Säästö selittyy laskeneiden henkilöstökulujen lisäksi myös sillä, että vuonna 2016 yhtiö joutui verotarkastuksen alv-tulkinnan johdosta maksamaan veronkorotuksia ja ennakoiduttomia asiantuntija- ja lakimiespalkkioita.

Henkilöstökulut

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n henkilöstökulut olivat 1.968.412 €. Vuonna 2016 kulut olivat 2.119.773 €, joten henkilöstökulut pienenevät 151.431 €. Prosentuaalisesti säästöä oli 7,7 %. Tämä on merkittävä saavutus koko yhtiön historiassa. Merkittävää on, että se onnistuttiin saavuttamaan palvelutason laskematta ja henkilöstön työhyvinvoinnin olennaisesti kärsimättä. Henkilöstökulujen lasku selittyy pitkälti organisaatiouudistuksen mukanaan tuomalla henkilöstön tehokkuuden nousulla.

Prosentuaalisesti henkilöstökulut olivat 36,0 % (vuonna 2016 37,2 %) yhtiön toimintakuluista.

Tiedot sivuliikkeistä

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n tytäryhtiö koy Lohjan Kuplahallit jatkoi vuonna toimintaansa toimialanaan jalkapalloilun talviharjoitteluolosuhteiden järjestäminen.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Yhtiön tutkimus- ja kehittämismenot vuonna 2017 olivat 32.006 €. Vuonna 2016 vastaavat kulut olivat 12.341 €. Kulut nousivat siis

19.664 €. Tämä johtui siitä, että vuodesta 2016 Neidonkeitaalla käytössä ollut SportVenuen Analytics-tutkimusohjelma erääntyi maksettavaksi viime vuonna. Ohjelma ei kuitenkaan tuonut riittävää lisäarvoa Neidonkeitaan toimintaan, joten sen käytöstä on luovuttu. Muuten kulut muodostuvat pääosin Neidonkeitaassa tehdyistä lakisääteisistä allasvesitutkimuksista sekä vapaaehtoisista pintojen puhtausnäytteistä. Hyvän hygieniatason johdosta lakisääteisten näytteiden ottotahtia on voitu harventaa.

Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 72.948 € siirretään voitto- ja tappiotilille.

Olennot tapahtumat tilikauden jälkeen

Olennot päätöksiä tilikauden jälkeen ei ole tehty.

Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lohjan Liikuntakeskuksen osalta suurimpia *taloudellisia riskejä* ovat infran korjausvelan kasvu ja henkilöstön ikääntymisestä ja sairastelusta aiheutuvat sairauspoissaolokustannukset.

Liikuntakeskuksen *strategisina riskeinä* voi nähdä vanhenevan liikuntainfran yhdessä ilmastonmuutoksen kanssa. Liikuntakeskuksen merkittävimpiä *operatiivisia riskejä* puolestaan ovat päällekkäiset ja toimimattomat tietojärjestelmät, jotka aiheuttavat tiedonkulun puutteita. Toisen suuren operatiivisen riskin muodostaa liikuntapaikkojen kunnossapidon henkilöresurssien riittävyys ja niiden oikea kohdentaminen.

LIKUNTAPALVELUT

Henkilöstö

Liikuntapalvelut yksikössä organisaatiouudistuksen tuomiin muutoksiin on sopeuduttu hyvin. Syksyllä käydyissä kehityskeskusteluissa työilmapiiri yksikön sisällä koettiin hyväksi ja yhteistyö eri toimipisteiden välillä oli parantunut. Työntekijöiden yhteenkuuluvuutta paransi kesällä 2017 toteutettu työkierto, jossa osa liikuntapalveluyksikön työntekijöistä työskenteli ulkoliikuntapaikoilla ja

sisäliikuntatilojen kunnostustehtävissä. Työkierto koettiin mielekkäänä ja sille toivottiin jatkumoa. Liikuntapalveluihin palkattiin vuoden aikana uusia työntekijöitä. Pitkäaikaisen liikuntasihteerin jäätyä eläkkeelle, aloitti uudistetulla toimenkuvalla liikuntakoordinaattori ja markkinointisihteerin irtisanouduttua loppusyksystä palkattiin tilalle liikuntamarkkinoija. Uusien työntekijöiden perehtyminen työtehtäviin on sujunut hyvin.

Liikuntapalvelutarjonta

Palvelutarjontaa pyrittiin toimintavuoden aikana edelleen laajentamaan, erityisenä kehityskohteena nuoret. 13-17-vuotiaille nuorille luotiin oma MoreMove -liikuntakortti, joka sisään ajettiin touko-elokuussa vain 10 € hankintahintaan. Kortti oikeutti uimalan ja kuntosalien vapaaseen käyttöön, sekä Sporttikeskus Tennarin liikuntatilojen maksuttomaan käyttöön. Kortti oli todella suosittu, sen hankki kesäksi peräti 708 nuorta, joka on 25 % ikäryhmän lohjalaisista. MoreMove -kortti säilyi palvelutarjonnassa syksystä ja käyttöoikeuksiin lisättiin ohjattuja liikuntavuoroja yhteistyössä Nuori Lohjan kanssa. Syksyllä kortteja ostettiin 300 kpl, hintaan 29 €. Korttia tulee edelleen kehittää, mutta se on tuonut selkeästi lisää nuoria niin Neidonkeitaan uimalaan kuin kaikille kuntosaleillekin. Edullisen hintansa takia se on myös kaikkien nuorten saavutettavissa.

Ohjatussa liikuntatoiminnassa tarjontaa kasvatettiin mm. lasten uimakouluryhmien sekä senioriliikuntaryhmien osalta.

Neidonkeidas

Neidonkeidas säilytti koko perheen liikuntapaikkana suosionsa, 297 051 suoritetta on Neidonkeitaan historian kolmanneksi suurin kävijämäärä. Virkistysuimala palkittiin myös ensimmäisenä uimahallina Suomessa, Sauna from Finland ry:n Authentic Finnish Sauna Experience -sertikaatilla, suomalaisen saunakulttuurin edistämisestä.

Palvelutarjontaa uimalassa ei juurikaan ollut mahdollista laajentaa tilanahtauden takia. Lasten ryhmille olisi nykyistä enempi kysyntää, etenkin erilaisen kerhotoiminnan puitteissa. Myös kuntouimarit kärsivät uintiratojen ahtaudesta varsinkin vesiliikuntaryhmien aikaan ja Wibit -radan ollessa altaassa lasten loma-aikoina. Ohjatuissa vesitreeneissä osallistujamäärät kasvoivat edellisvuodesta 17 %.

Kesäkauden 5.6.-9.7. uimala oli avoinna lyhennetyillä aukioloajoilla; ma, ke ja to klo 12-20, ti ja pe klo 6-18 ja la ja su klo 10-15.

Lyhennetyistä aukioloajoista huolimatta kävijämäärät hallissa olivat edellistä kesää hieman (2,2%) korkeammat, eli on perusteltua toimia samoin myös tulevana kesänä. Kesäkaudella myytiin Sommaren är - korttituotetta, joka oikeutti uimalan, kuntosalien ja ohjatun liikunnan palveluiden käyttöön. Korteja myytiin kesän aikana 444 kpl.

Ulkoliikunta

Hiihtokausi luonnon lumilla kesti vain vajaat kolme viikkoa. Harjun tekolumiladulla hiihdettiin ahkerasti tammikuun puolivälistä maaliskuun loppuun. Jäähallilta lainattavat sukset olivat etenkin koululaisten käytössä mahdollistaen yläkoululaistenkin osallistumisen hiihdon opetukseen. Kaiken kaikkiaan suksilainauksia tehtiin jäähallilta talven aikana 318 kertaa.

Myös luistinalueiden käyttöaika jäi poikkeuksellisen lyhyeksi leudon talven takia.

Kesäkaudella ulkoilureittien aiempaa parempi kunto ilahdutti luonnossa liikkujia. Luontoliikuntaan hankitun kelamurskaimen avulla pystyttiin ylläpitämään ulkoilureitit Muijalan hiihtomaan, Gunnarlan majan ja sieltä Virkkalaan johtavan yhdysreitit osalta.

Liikuntatapahtumat

Tapahtumatarjonta oli edellisvuosien tapaan runsas. LLK Oy yhdessä järjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa oli järjestämässä peräti 45 liikuntatapahtumaa, jotka keräsivät runsaat 17 000 osallistujaa.

Laavujen kierrokset (Liessaari, Kattelus, Kivimäki, Lohiranta) säilyttivät suosionsa ja uusi kokonaiskävijäennätys 5 303 osallistujaa saavutettiin. Suosituin osatapahtuma oli Liessaari, joka oli myös yksi Suomi 100-vuoden juhlatapahtumista.

Uusina tapahtumina järjestettiin kesällä Rantojen kierros - tapahtumasarja Lasitehtaan, Pusulan, Moision ja Puujärven uimarannoilla. Kylmä kesäkuu verotti rantojen kierroksen osallistujia, mutta sai kiitosta paikalle saapuneilta. Syksyllä ensimmäistä kertaa järjestetty Run for Hope -hyväntekeväisyys tapahtuma (80 osallistujaa) juostiin Harjun urheilukentällä iltavalaisuksessa lumisissa olosuhteissa lokakuussa.

Ulkopuolisten tahojen järjestämien tapahtumien osalta merkittävimpiä Lohjalla olivat Suunnistuksen maailmancupin osakilpailut 25.- 28.5., SAUL-yleisurheilun SM-kisat 7.-9.7., ja Pyöräsuunnistuksen SM-sprinttikisat 9.-10.9.

LIKUNTAPAIKAT

Yleistä

Liikuntapaikat yksikössä vuosi 2017 oli vielä organisaatiomuutoksen aikaansaamiin uusiin työjärjestelyihin sopeutumista. Alun vaikeuksien kautta ollaan päästy paremmin kiinni siitä, mihin jatkossa ollaan menossa. Kehityskeskustelujen myötä työyhteisön klikit alkavat avautua, ja niihin ollaan jo puututtu tai puuttumassa.

Henkilöstömenoissa saimme aikaan säästöjä. Henkilökunnassa tapahtui jonkin verran eläköitymistä ja muuta poistumaa. Uusia työntekijöitä otimme mm. siivoukseen ja liikuntapaikkojen hoitoon.

Liikuntapaikkarakentaminen

Uudet liikuntapaikat 2017

Lähiliikuntapaikkoja tuli uusia Ojaniitun koulun läheisyyteen sekä Metsolan koululle mm. Areena. Lohjansaareen valmistui kuntoilupaikka, jossa on lihaskuntolaitteita ulkokäyttöön.

Karjalohjalle valmistui uusi valaistu kuntoilureitti koulun ja kentän läheisyyteen.

Frisbeegolf miniratoja tuli Ristin, Järnefeltin, Ojamon ja Ojaniitun koululle. Kussakin on 3-4 koria.

Roution uuden koulun valmistuttua saimme käyttöömmä myös uuden liikuntasalin.

Kunnossapito

Jäähalliin tehtiin peruskorjauksia aikaisemmin tehdyn kiinteistön kuntoraportin perusteella. Rakennuksen ulkorakenteita, mm. ovia, kattorakenteita, kulkureittejä katolle ja ulkoseinien suojapeltejä, korjattiin.

Neidonkeitaan kesähuollon yhteydessä remontoitiin isonpuolen saunojen ja pesuhuoneiden seinä ja kattopaneelit. Porealtaan takaseinän puuosat uusittiin myös. Vedenkäsittelyn kahden suodattiminen massat ja suuttimet vaihdettiin uusiin.

Harjun yleisurheilukentän remontti valmistui heinäkuun alussa juuri ennen veteraaninen SM -kisoja. Juoksurata on saanut kiitosta hyvistä ominaisuuksistaan. Kentälle valmistui myös kokonaan uusi valaistus loppukesästä, joka edesauttoi kauden pidentämistä syksyllä.

Tennarin, Neidonkeitaan ja jäähallin kiinteistöjen kuntoa on arvioitu ja tullaan tutkimaan lisääkin. Syynä näihin on ollut mahdolliset laajennushankkeet ja peruskorjaustarpeen mitoitus. Selvityksistä on tullut esille, että kiinteistöt ovat isompien remonttien tarpeessa lähiaikoina.

Energiakustannukset

Yhtiön energiakustannukset (lämmitys, sähkö ja vesi) vuonna 2017 olivat 561.402 €. Vastaava luku edellisvuonna oli 563.171 €. Energiakustannukset siis laskivat -1.769 € ja -0,3 %. Prosentuaalisesti energiakustannukset olivat 10,3 % (vuonna 2016; 10,1 %) yhtiön kokonaiskustannuksista.

Lauhemman vuoden takia kaukolämpöä kului jonkin verran vähemmän kuin aikaisempina vuonna, varsinkin Tennarissa oli selvää laskua. Jäähallin uusi lämpöpumppu siirsi hukkalämpöä Neidonkeitaan käyttöveden esilämmitykseen. Muutosta yhteensä edelliseen vuoteen -7.245,00 €.

Sähkönkulutus nousi jonkin verran uusien sähkölaitteiden käyttöönotosta ja vanhempien laiteiden tehokkaammasta käytöstä johtuen. Muutosta yhteensä edelliseen vuoteen +2.853,00 €.

Veden kulutus kasvoi vähän Neidonkeitaalla lyhyemmän kesätauon takia. Jäähallin ja Tennarin vedenkulutus sen sijaan laski hieman. Muutosta yhteensä edelliseen vuoteen +2.623,00 €.

TOIMITUSJOHTAJAN ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Tennarin liikuntapuisto- ja Neidonkeidas -hanke ovat Lohjan Liikuntakeskuksen historian suurimpia ja merkittävimpiä liikuntapaikkainvestointeja. Toteutuessaan nämä kaksi liikuntakokonaisuutta tuovat huikean lisän lohjalaisten arkeen ja vapaa-aikaan. Samalla ne auttavat Lohjan Liikuntakeskusta strategiansa kärjen, Lohjalla liikkuvat kaikki, saavuttamisessa.

Hankkeet ovat mittaluokiltaan niin isoja, että kaupungin tulisi rakennuttajana varata riittävästi resursseja rakennuttamiseen ja projektinjohtoon. Vain näin voidaan saada aikaan laadukasta lopputulosta niin rakentamisen kuin toiminnallisuudenkin suhteen.

Liikuntainfran osalta vuotuinen lähiliikuntapaikkarakentaminen yhdistettynä koulurakentamiseen (Ojamo, Laurentiustalo) on tuomassa lohjalaisille erinomaisen laadukasta uutta liikuntapaikkaverkostoa kaikkien lohjalaisten käyttöön.

Pitkään vireillä ollut ulkoilureittitoimitus väleillä Harju-Virkkala ja Lempola-Nälköönlampi saadaan vihdoinkin päätöksen alkuvuoden 2018 aikana. Näin päästään lopultakin käsiksi reitistön konkreettiseen kehittämiseen, josta syksyllä 2018 valmistuva Gunnarlan rautatien ylittävä ulkoilusilta lienee konkreettisin esimerkki. Tulevaisuudessa lohjalaisilla onkin käytössään ympärivuotisesti houkutteleva, turvallinen ulkoilureitistö, joka on kaikkien saavutettavissa. Näiden hankkeiden loppuun vieminen vaatiikin saumatonta yhteistyötä Lohjan Liikuntakeskukselta, Lohjan kaupungilta ja poliittisilta päättäjiltä.

Erityisen tärkeää päätöksenteossa on huomioida, että näille kohteille varataan niiden valmistuttua riittävästi määrärahoja kunnossa- ja ylläpitoon. Vain niin voidaan taata käyttäjien turvallisuus ja käyttömukavuus sekä samalla voidaan hillitä korjausvelan kasvua.

Tulevaisuudessa hämmöittävä Sote-uudistus kasvattanee liikunnan merkitystä kunnan palvelukentässä. Liikunta ennaltaehkäisevänä toimintana, terveyden edistäjänä ja kuntalaisten hyvinvoinnin tuottajana tulisi näkyä myös Lohjan kaupungin talousarvioiden laadinnassa. Liikuntainfraan investoiminen ei pelkästään riitä, vaan vuosittain on myös liikunnan käyttötalouteen varattava riittäviä budjettivaroja. Näin turvataan liikuntapaikkojen hyvä käyttökunto ja se, että Liikuntakeskuksella on käytössään henkilöstöresursseja myös tuotekehittelyyn. Riittäväällä konserniavustuksella turvataan se, että käyttömaksuja ei tarvitse tulovirran takaamiseksi kohtuuttomasti korottaa. Näin liikuntapalvelut säilyvät jatkossakin kaikkien lohjalaisten saavutettavissa.